जनयन्ति च धान्यानि बीजानि विविधानि च। ततो यज्ञाः प्रवर्त्तन्ते हव्यं कव्यञ्च सर्व्वशः ।
पयोदधिघृतञ्चैव पुष्णाश्चैताः सुराधिप । वहन्ति विविधान् भारान् क्षुत्तृष्णापरिपीडिताः ।
मुनींश्च धारयन्तीह प्रजाश्चैवाभिकर्म्मणा । वासवाकूटवाहिन्यः कर्म्मणा सुकृतेन च ।
उपरिष्टात्ततोऽस्माकं वसन्त्येताः सदैव हि । एतत्ते कारणं शक्र निवासकृतमद्य वै । १९००
गवां देवोपरिष्टाद्धि समाख्यातं शतक्रतो । एता हि वरदत्ताश्च वरदाश्चापि वासव ।
सुरभ्यः पुण्यकर्म्मिण्यः पावनाः शुभलक्षणाः । यदर्थं गाङ्गताश्चैव सुरभ्यः सुरसत्तम ।
तच्च मे शृणु कार्त्स्न्येन वदतो बलसूदन । पुरा देवयुगे तात देवेन्द्रेषु महात्मसु ।
त्रीन् लोकाननुशासत्सु विष्णौ गर्भत्वमागते । अदित्यास्तप्यमानायास्तपो घोरं सुदुश्चरं ।
पुत्रार्थममरश्रेष्ठ पादेनैकेन नित्यदा । तान्तु दृष्ट्वा महादेवीं तप्यमानां महत्तपः । १९०४
दक्षस्य दुहिता देवी सुरभी नाम नामतः । अतप्यत तपो घोरं दृष्ट्वा धर्म्मपरायणा ।
कैलासशिखरे रम्ये देवगन्धर्व्वसेविते । व्यतिष्ठदेकपादेन परमं योगमास्थिता ।
दशवर्षसहस्राणि दशवर्षशतानि च । सन्तप्तास्तपसा तस्या देवाः सर्षिमहोरगाः ।
तत्र गत्वा मया सार्द्धं पर्य्युपासन्त तां शुभां । अथाहमब्रुवं तत्र देवीं तां तपसाऽन्वितां ।
किमर्थं तप्यसे देवि तपो घोरमनिन्दिते । प्रीतस्तेऽहं महाभागे तपसाऽनेन शोभने । १९१०
वरयस्व वरं देवि दाताऽस्मीति पुरन्दर ।
॥ सुरभ्युवाच ॥ वरेण भगवन् मह्यं कृतं लोकपितामह । एष एव वरो मेऽद्य यत् प्रीतोऽसि ममानघ ।
॥ ब्रह्मोवाच ॥ तामेवं ब्रुवतीं देवीं सुरभीं त्रिदशेश्वर । प्रत्यब्रुवं यद्देवेन्द्र तन्निबोध शचीपते ।
अलोभकाम्यया देवि तपसा च शुभानने । प्रपन्नोऽहं वरं तस्मादमरत्वं ददामि ते ।
त्रयाणामपि लोकानामुपरिष्टान्निवत्स्यसि । मत्प्रसादाच्च विख्यातो गोलोकः स भविष्यति । १९१५
मानुषेषु च कुर्व्वाणा प्रजाः कर्म्म शुभन्तथा । निवत्स्यन्ति महाभागे सर्व्वा दुहितरश्च ते ।
मनसा चिन्तिता भोगास्तया वै दिव्यमानुषाः । यच्च स्वर्गे सुखं देवि तत्तत् सम्पत्स्यते शुभे ।
तस्या लोकाः सहस्राक्ष सर्व्वकामसमन्विताः । न तत्र क्रमते मृत्युर्न जरा न च पावकः ।
न दैवं वाशुभं किञ्चिद्विद्यते तत्र वासव । यत्र दिव्यान्यरण्यानि दिव्यान्याभरणानि च ।
विमानानि सुयुक्तानि कामगानि च वासव । ब्रह्मचर्य्येण तपसा सत्येन च दमेन च । १९२०
दानैश्च विविधैः पुण्यैस्तथा तीर्थानुसेवनात् । तपसा महता चैव सुकृतेन च कर्म्मणा ।
शक्यः समासादयितुं गोलोकः पुष्करेक्षण । एतत्ते सर्व्वमाख्यातं मया शक्रानुपृच्छते ।
न ते परिभवः कार्य्यो गवामसुरसूदन ।
॥ भीष्म उवाच ॥ एवं श्रुत्वा सहस्राक्षः पूजयामास नित्यदा । गाश्चक्रे बहुमानञ्च तासु नित्यं युधिष्ठिर ।
एतत्ते सर्व्वमाख्यातं पावनञ्च महाद्युते । पवित्रं परमञ्चापि गवां माहात्म्यमुत्तमं । १९२५
कीर्त्तितं पुरुषव्याघ्र सर्व्वपापप्रमोचनं । य इदं कथयेन्नित्यं ब्राह्मणेभ्यः समाहितः ।